

రమే నాథ మరయ మరకరు

Vs.

మా సెనెటర్స్   రమే నాథ చోటా   మల్
 మరయ ఇతరులు

(బి . వి . నాథులు , నీ . జి . జి . ఎల్ .

కపూర్ ,

వి . బి . గజేంద్రాచారి , కె .

సూర్యారావు   మరయ

కె . ఎస్ . వామా , నాథులు)

బె ద్దులు   చరయ   కే రు   ద వ   -
 పునరుద్ధరణ   యొ కెక   నీ జ్ఞాన   అవసరాలు   -
 డి.టి   &   అజీమ్   అదు   నీ యతరు
 చటలు , 1952 (38 ఆఫ్ 1952), సెప్టెంబరు   13
 (జి), 15.

డి.టి   &   అజీమ్   అదు
 నీ యతరు   చటలు   పరిధి ,
 పునరుద్ధరణ   యొ కెక   నీ జ్ఞాన
 అవసరాలు   కే సు   సెప్టెంబరు   13 (జి) లో నీ
 నీ బుధనల   ఆధారంగా   అమలుచరు
 ముగిసు   వ తీప దల్ప   బె ద్దులు చరయ

కే రకు మాడ వోడేము ద పలు వేశరు .
 చట్రోసి సోకమ్ 15లో సి
 నీ బంధనలకు అనుగుణగా ర శీ
 నీ బంధనలను వోడేము సమరపాఠయి
 మరయు ద పలో డోకేలు జ శీ
 చే యబడమి , వ పి వ డరం
 వ డివ దలు ఒక నోడేటు రే జన
 ఆవరణను ఖ శీ చే యవలసి ఉంటుంది , ఈ
 పరతును వ డివ దలు వ పియడరల్
 వీ ఫలమయ్యు మరయు వ సోకనిక
 తరువత త దీల్ ద పల్ నీ ఆవరణయి కేక
 నోపదీను అపొమోపరు . భవను
 పోకమిను తరవత వ డివ దలు తవకు
 నోపదీను కలమేయలసి చట్రోసి
 సోకమ్ 15 కి య దరఖోత
 చే సుకుననరు . ఈ చట్రోసి
 సోకమ్ 15 వోడేమి డోకేలు కు
 వరిమనుమికి వ డివ దలు
 డోకేలుసి నీ బంధనలను
 వీ డియవచుచి , ఆ నీ బంధనలను అమలు
 చే యకునిక వోడేమి డోకేలు ను అమలు
 వోడేమి డోకేలు గ పరిగణయవచుచి
 ప్లాకోకేలు ఇతర వీ పయలత వ డు
 నోడేమిచియి . కే సు వ సోకలు ,
 పరిగణయల ఆధరంగ సోకమ్ 13(1)

మి న్నూరుపు నీ బుధన (డి) కి య ద పాలే
 ఉనన డిక్టేట చట్టాన్ని సకై
 15 నీ బుధనలకు అనుగుణంగా
 ఉత్తరాలు జారీ అయ్యాయని మరియు
 డిక్టేట చేసినట్లు చూపిస్తుంది
 మరియు వ తీవ్ర దురై సకై 15 కి య
 కోర్టు దరఖాస్తు చే సుకైవడు
 గమనించును అప్పీలుదారులు పూర్తి
 తీ ర్ పలును సవలు చేశారు . డిక్టేట
 చట్టాన్ని సకై 15 వ తరం
 క దు , డిక్టేట ర షివ ఆధారపడి
 ఉంది , న్ పదీను అప్పీలు సమయ
 ఒప్పీలు యొ కైక న ర షం క దు
 వ తీవ్ర దుల వ దియారు :

నిర్ణయించారు , డిక్టేట
 ప్ డిక్టేట త దియాలే లే దు అంతకు
 ముందు అదే దు వ తీవ్ర దుల
 యజ్ఞుని అప్పీలుదారుకు ఆవరణను
 అప్పీలు దున , డిక్టేట & అప్పీలు
 అదే నీ యత్నం చట్టం (38 ఆఫ్ 1952)
 లో స సకై 15 (3) యొ కైక నీ బుధనలు
 వ రికి అందుబాటులో లే వు మరియు
 వ రు న్ పదీను కల్పించ డిక్టేట
 అదే క దు .
 నీ వు అప్పీలు అధికార పరిధి :

నీ వీల అప్పీల్స్ నంబు
401 to 403/1960.

నీ వీల రివిజన్ కేసుల నంబులు 166-డి ,
167-డి మరియు 168-డి ఆఫ్ 1958 లో
డిఫైన్డ్స్ పంజాబ్ హైకోర్టు
(సర్కయ్ బెయ్) 1960 మార్చి 1 న సి
టీరెఫ్ మరియు డిఫైన్డ్స్ నుండి
వీలకు అనువతీద్-వల అప్పీల్స్ .

ఎ. వీ. వీశాభుధ శ నోతీ , ఎస్ . ఎస్ .
చదు మరియు ఆర . ఎస్ . నదుల ,
వి సిపనరు తరఫున (అస్సీ
అప్పీల్స్).

నీ . బి . అగర్ వల మరియు బి . కోశీర ,
వీల వ దులతరఫున(నీ . ఎ. నం 401 ఆఫ్ 60 లో).

నీ . బి . అగర్ వల , ఆర . ఎం. గవోత
మరియు జి . నీ . మా ధర , వీల వ దుల తరఫున
(నీ . ఎ. నంబులు 402 & 403 ఆఫ్ 60).

1960. సెప్టెంబర్ 8. కోర్టు ఇచ్చిన
టీరెఫ్ నువల మరియు
కపర్ జె .- ఈ అప్పీల్స్ డిఫైన్డ్స్ &
అప్పీల్స్ అదు నీ యతరు చటు
(XXXVIII ఆఫ్ 1952) యీ కేక సెక్షన్ 35
కి డ తమ ముగ్గు అదు రుల్స్

అమోలచరులు ద ఖలు చే సిన మాడ
 ని వోల రి వజన్ నం.లు 166-డి , 167-డి
 మరెయ 168-డి లో పంజబె హైకోర్టు
 ఇచ్చిన మాడ తీరపలు మరెయ
 ఉత్తవలకు వ డివకం
 నోడె ఎవడయి ఈ మాడ
 అమోలచరులు అమోలచరులు యజమనులు
 కగ , మాడ అమోలచరులు
 వ తీవదలు ముగగు వోడెరు
 అడు ద రులు .

పునరీక్షణ యో కెక నీ జ్ఞమన
 అవసర ల కే సు సోకెష 13 (జి) లో సి
 నీ బుధనల ఆధరం అమోలచరు
 ముగగు వ తీవదలప బె దఖలు చరయ
 కే రకు మాడ వోడెరు ద పలు వేశరు .
 ఈ ఆవరణ పునరీక్షణనీక నీ జమగ
 అవసరమసి వోరెక డూ చట్రోసె
 సోకెష 13(1) యో కెక మి నహుయిప నీ బుధన
 లో సి కౌజె (జి) వోడెరు తమ
 ముగ గురు అడుదలను బె దఖలు
 చే రియచలసి అమోలచరులు మాడ
 వోడెరు ద పలు ద ఖలు చేశరు . 1953
 ఫిబ్రవరి 27న, ఈ మాడ ద పలోసె
 వోడెరు ఈ కేరది పరతులోత ర డి

కుదర్చకుననయి :

“మే మ వ దొత కే సును ర ఓ
 చీ నుకొననమ . దావాలో అదె క రణగా
 రూ. 82/8/- కే రకు మరయు దావాలో లో ఉనన
 షాప కు సంబుధియె బెదఖలు చే యుడు
 కే రకు వ డొకదలకు వ డొకద
 వాదికి అనుకూలగా డొకటి జ రీ
 చే యుచుచ . వ డొకదల 4-3-53 న డొక
 దుకణాని ఖ డొక చే సి , వ దొ
 న్ పధానం అప్ డొక మరయు వ దొ
 ద సి కే డొక నొ రొక
 తరువత 4-3-53 ను డొక ఆరు న లొక
 ద సి న్ పధానం తి రొక
 (ర డొక) వ డొకదలకు
 అప్ డొక . ఈ కే డొక
 నొ రొక టువం డొక అదె మే మ
 చొ డొక ”.

ఆ తరువత కే డొక ఈ కే డొక
 డొక వను జ రీ చే సియె మరయు
 ద సైవ ఒక డొక ద సిని
 అనుసరి డొక :-

"వ దొ, వ డొకద మరయు
 వ డొకదల తరువ న్ డొకద
 వ డొకల వ డొక , ద వల అదె
 క రణగా రూ.82/8/- కే సు వ డొకదలకు

వ డి కం   వ డి   అనుకూలం
 డి కం   జ రీ   చే యుతి .
 అలాగే   వ డి ప దులకు   వ డి కం
 వ డి   అనుకూలం   ద ప లో సి
 దుకణానికే   సంబంధియే   బె దఖలు
 చే యడనికే   మరయు   వ డి ప దులు   4-3-53
 లో గ   ద ప లీ   ఉనన   దుకణాని   వ డి
 న్-పదీను   ఇవపలసి   మరయు   వ ది   ద సిసి   4-
 3-53   ను డి   ఆరు   న లో   క్షేత్ర
 నో రిమియిన   తరుపత   వ డి ప దులకు
 ఇవపలసి   డి కం   జ రీ   చే యబడుతుయే .
 డి ప జిట్   చే సిని   డబ్బు   రూ.82/8/-
 మో క్షేత్ర   వ డి   చే డియి   ,
 మి గిలిన   మో క్షేత్ర   వ డి   వ దులకు
 తి రిగ   ఇవపలి   క్షేత్ర
 నో రిమియిన   తరుప   అరుమ
 చే డియిన   వ డి ప దులు
 బ డియ   వ డి కం   ".

డి కం   వ డి కం   1953   మో రి   4న
 అమీలుదరులకు   న్-పదీను   ఇవపలసి
 ఉండగా ,   వ డి కం   1953   మో రి   7
 ను డి   15   మధ్య   మో గు
 వ డి ప దులు   అపమీ డరు   .   భవనం
 ప రిమియిన   తరుపత   వ డి ప దులు   తవకు

నా పదీను కలిపి అని చట్రాని
 సోకమ 15 కి అ మూడు వోదేరు
 దరఖాస్తు ద ఖలు చేశరు . ఈ
 దరఖాస్తు 1953 అక్టోబర్ 7న
 ద ఖలయ్యయి . ర జీవీ ద ప అంశం కని
 అంశ లేవ లే వని ; వ తీవదలు త మ
 తీ సుకునన వోదేరుగెన లే అంటే
 చట్రాని సోకమ న 15 కి అ డోక
 యో కెక నీ బుధనలను అమలు చే యవచచ నీ;
 సమయ ర జీ యో కెక న ర శం క దు
 మరయు అందువల డోక ది కూడ క దు ,
 తతఘోతంగ డోక వోదేరున
 త దీ అంటే మోదే 4, 1953, తరువత
 వ తీవదలు ఆవరణను నా పదీను
 అపొషుమ న నొషుకీ , ప్రతివాదులు
 డిక్రీని అమలు పరచడు ద్వారా అమలు
 చేయడానికి మరియు వారికి
 స్వాధీనాన్ని
 పునరుద్ధరించడానికి దరఖాస్తు
 చేసుకోవడానికి అర్హులు ; ఏదేమైన
 వ రు కోరు యో కెక అంతోవ
 అధికర ల కి అ పునరుద్ధరణకు
 దరఖాస్తు చే నుకోవచ అని వ్రా
 కోరు నోరుమించిది . అందువల
 చట్రాని సోకమ 15(2)
 వోదేరుగెన గెన కు

వర్షానందమునకు వ శిషి అమల
 వానశిష్యుని గ పరిగణించుచు
 పూర్వోక్త అభివృద్ధియగుచు . ఈ
 తీర్పను మరయు డాతలను
 వ డిక్షుకా అక్షయములు
 వ డిక్షుకా అనువతి తే ఈ డిక్షుకా
 అక్షయములు

చట్టమున సకలము 13 వ డిక్షు
 వ డిక్షుకు మి నువచ్చు నీ బుద్ధుల
 ఇచ్చిన క రణలు మి నువ తి లగిండు
 నుండి రక్షణ ఉంటుంది . అక్షయములు
 బె దులుగో సు వారంభిక ద పలు సకలము
 13, మి నువచ్చు నీ బుద్ధుల(జి) కి య ద ఖలు
 చేశరు , అది ఈకొరకు వి ధుగా ఉంది :

సకలము 13: - "మరే ఇతర చట్టము లేదు
 ఏదైన ఒప్పందము దీనిని
 వి డిక్షుకు ఏదైన ఉన్నాను
 శ్రీ లు రక్షణ చే యుచున్న అక్షయము ద దుత
 సహ) ఏ అక్షయము ద దునిక వ డిక్షుకు
 యజ్ఞమునకి అనుకూలము ఎటువంటి
 డిక్షుకు లేదు డాతలను జి ర్

చే యబుడదు :

ఈ సబ్ సెక్షన్ లోని ఏదీ ఏదైనా
దశ లేదు ఇతర వొడిదాగ్ కు
వర్తిస్తుంది అటువంటి నోపర్ నోని
తీరిగి పొందదు కేరకు కే ర్టు
సంతృప్తి చేయిస్తే -

(జి)

ఆవరణను

పునర్నిర్మించడానికి లేదా ఆవరణను
ఏదైనా భవనం ద్వారా భర్తీ
చేయడానికి లేదా మరొక భవనాన్ని
నిర్మించడానికి యజమానికి
వాస్తవంగా అవసరం అవుతుందని మరియు
ఆవరణను ఖాళీ చేయకుండా అటువంటి
భవనం లేదా పునర్నిర్మాణం
చేపట్టలేమని ;

ఈవిధంగా , దశలు వచ్చినప్పుడు
చట్టంలోని నీ బంధనలను
ఉపయోగించరు . సెక్షన్ 13 కి యకు
వచ్చు పునర్నిర్మాణానికి
యజమానికి ఆవరణ అవసరమని , డిక్రీలు
సెక్షన్ 15 యొక్క ఆవరణలను కూడా
పొందవచ్చు , అది కలిగివుంది :-

“సెక్షన్ 13లోని సబ్ సెక్షన్ (1)

యొక్క మినహాయింపు నీ బంధనలోని కొల డ్
(ఎఫ్) లేదు కొట్టే (జి)లో వేరొకనన
వర్తింపదన కేరకు ఏదైనా డిక్రీ

లేచు డొక్కవ జరిచే సేటపడు ,
 అతను బెదలు కబడుతున్న ఆవరణ లేచు
 దున్నీ కెయి భగంయి కెక స్వాధీనం లో
 ఉండలసి అతడు ఎంచు కుయిడు లేచు అసె
 వి పయనసి అడుగును నుయి
 ధృవీకరించు శి, అల అడుగు
 ఎంచుకేడు , ఎంచుకున్న వాస్తవాన్ని
 డిక్రీ లేదా ఆర్డర్ లో నమోదు
 చేయాలి మరియు ఇంటి యజమాని
 మరమ్మతులు లేచు నోరొప్పు లేదా
 పునర్నిర్మాణ పనులను
 పారాంభించడానికి వీలుగా అతను
 స్వాధీనం అప్పజేరు తేదీని లేదా
 అంతకు ముందు నుదానిలో పేర్కొనాలి .

(2) డిక్రీ లేచు డొక్క మ లో
 పేర్కొన్న తేదీ నలేదా అంతకు ముందు
 అడుగు దుడు నోరొప్పు
 అప్పజేరు నుయి , ఇంటి యజమాని ,
 మరమ్మతులు లేచు నోరొప్పు లేచు
 పనులొప్పు పనులు పనులొప్పు
 తరువాత , అడుగును ఆవరణ లేచు
 దున్నీ కెయి భగంయి కెక స్వాధీనం
 కలిపియి .

(3) డిక్రీ లేచు డొక్క లో

వో రోసన నో డొట తో దీ
 ముందు అడు ద రుడు నో పధీను
 అపవీతి న తరువత , నో డొట తో దీ
 నుయి ఒక నో లోప మరమతుల లే దు
 నో రపణ లే దు పునరీపణ పనులను
 వో రంభియడలో యజుసి వి ఫ్లమిత
 లే దు సహీతుక్తమన సమయలో పసిని
 పోత చో యడలో వి ఫ్లమిత లే దు
 పసిని పోత చో నో న తరువత సబె -
 సో క్ష (2) వో రం అడురు నో కి
 ఆవరణ యో కెక నో పధీనలో ఉంచడలో
 వి ఫ్లమిత , నో డొట తో దీ నుయి
 ఒక సంవతసలోప కె లురు చో సిన
 దరఖిస్తు , అసలు నో యపసిబుధనల
 వో రం అడు ద రుసి ఆవరణలో లే దు
 ద నో కె త భ గం నో పధీనలో
 ఉంచులసి లే దు కో రు నో ర ణయిచిన
 పరిపాలన అటువంటి అడు ద రుకు
 చో లితులసి కో రు యజుసిని
 ఆదేశి యవచు ".

ర డీ , ఉత్తవ మరయు డో కె
 దో పత అందిం చబడియి: (1) వో రిపదులు
 1953 మో రిప 4 న తమదుకణలను ఖి ళ్ల
 చో సి , అవోలురులకు నో పధీను
 అపప గో నున ; (2) పునరీపణ

తరువత వ రు తిరిగి న్-పద్ధను
 వి యడ సీక ఎంచుకుననరు , దీ సీ
 అమీలుచరు లు 1953 సోషలిజం 4న
 తిరిగి ఇవహుసీక అంగీకరియరు ;
 (3) అటవంటి న్-పద్ధను వి యిన తరువత
 అడుమ కోరు నోడమీలుచరి . వై
 వ్-సతలను మరయు సోకష 13(1)
 మి నహుయుప నీ బుధన (జి) కి య డ పోల్
 డోకీ జి రీ చే సిన పోలిధ తి స
 పోలికీత ఇది చట్రోసి
 సోకష 15 నీ బుధనలకు అనుగుణగా
 జి రీ చే సిన డోకీవ మరయు డోకీ
 అసి త లోనోతుసి అమీలుచరుల
 తరపున వ దియరు . చట్రోసి
 సోకష 15 కి య వ్ డోకీవ దుల్
 న్ ముగా కోరుతు దరఖిస్తు
 చే నుకీవడు గమనోరహ .

వ్ డోకీవ దు ల తరపున ఈ డోకీ
 చట్రోసి సోకష 15 వ్ డోకీ
 క దున వ దియరు , ఎందుకయే డోకీ
 ర డ్దీవ ఆధ రపడి ఉంది , దీ సీ ద్-పర
 వ్ డోకీ అమీలుచరులకు
 న్-పద్ధను అపమీ డోకీవ త దు
 నోడమీలుచరి ; పునరీవహుసీ

పక్షాంత చిరాయుషిన త దీని
 నోడమిరుచరు మరయు వ డివ ద లు
 తిరిగి న్ పక్షను చే నుక వడనిక
 తమ మధయ అంగకరనిక వచుచరు .
 అక్షులుచరులకు న్ పక్షనని
 అపవిత్రులని సమయని ర క్షి
 నోడమిరుచరుషికి అది ఒపెషుడు
 యో కక న ర శం క దని వ దెయరు .
 మా అభివయ వ డు రం
 అక్షులుచరు లులే వనొత్తు వ దనలు
 సన్మహిత్వమెసయి మలి యు
 అక్షులుచరులు తపత సఫలమహులి .
 సోకష 13, మి నుకయింప నీ బుధన (జి)
 లో సి నీ బుధనల ఆధరంగ ఈ చటటు
 పరిధికి బె దఖలు చరయ కే సు డ పలు
 వేశరు . సోకష 13లో వి డియన
 పరతులు నే రువిత తపప బె దఖలు
 న ధయ క ద . జి రీ చే సిన డిక్షు
 చటటుని సోకష 15లో సి
 నీ బు ధనలకు అనుగుణగా డనన యి,
 అక్షులుచరులు వ దియన వి డుగ ఆ
 డిక్షు వ డు రం వ డివ దలు
 నోడమి రే బున ఆవరణను ఖి శ్ల
 చే యులి . ఆ సోకష కి య వ రు
 ఎంచుకునే హాకె కును కలిగి డననరు

మరొక పునరుద్ధరణ తరఫు
 నా పదనం ఐ యానకి
 ఎంచుకుననరు ; ఈ నా పదనాని
 యజ్ఞునులు ఒక సహితకమన సమయాలిగ
 అడు ద రులకు ఇవపలి మరొక
 ఇరువకులు మధయసమృతి దోపల ఆరు
 నీ లు వో యని నోడమించరు
 మరొక వో డివ దులను మునుపటి
 పరతులొత్త నా పదనాలి ఉంచుకోవొత్త ,
 కోరు దోపల నోడమించబడుతుంది
 మరొక సమృతి డోకి యి కెక
 నీ బుధనల వో కురం అలాగే చేశరు .
 వో డివ దులు నా పదనం కలిపితులని
 ద ఖలు చేసిన దరఖిస్తు
 వో కునిక చటయని సోకె
 15(3) కి య ఉననయి . డోకి
 వో కునన త దోకి లేదు అంతకు
 ముందు వో డివ దులు
 అమోలుచరులకు నా పదనాని
 అపవీం చనుదున , ఆ చటయని సోకె
 15 యి కెక సబె -సోకె (3) లో ఉనన
 నీ బుధనలు వో కి అందుబట్టి లేవ
 మరొక వరు కేరిన విధంగా నా పదనం
 కలిపివు డినిక వరు అడులు కదు .
 అమోలుచరులు నీ రసన తిలపకుయె
 నోడయ త దీ తరఫు ఆ నో డుని

న్ పథీను చ సుకుననరసి , అపషి
 వరకు త్తడు కూడ న్ పీరియరసి ,
 అందువల ఆ వ దను లే మ్ త్తరు
 నీ పీదియబడతరసి వ దియరు . ద ప ను
 త్తీ సుకునీత ఆ వ దన అందలీ
 లే మ్ త్తరు వచిచి త్తీమీలరులు ది గువ
 కోర్కొరు అంగీకరియరు . మే మ
 త్తీ సుకునన అభివరయ ధ్యమీయ , ఈ
 అంశయె ఎటవంపి అభివరయనీ
 వ డొత చీ యదు అనవసరం అని మే మ
 భ వివరనను .

వ డొతప దలకు న్ పథీను
 అందజయలసి ఆదేశి యడలీ ప్తాకోర్కొరు
 పొరపాటు చీ సెయసి మా అభివరయ .
 అందువల త్తీమీలరు అనుమతియి
 ప్తాకోర్కొరు త్తీ రెపలు మరయి
 డొతవలను ర్దు చీ యబడతయి .
 త్తీమీలరులు ఈకోర్కొరు తవఖరెచలను
 కలిగి ఉంటరు . విచరణ యొ కెక ఒక సెపై
 ఖరెచ లు

త్తీమీలరు అనుమతియబడయి .